

ZWARTBOEK "Oldambt Werkt"

Voorwoord

Wij zijn een aantal jongeren uit de gemeente Oldambt die in het kader van de Wet investeren in jongeren te werk zijn gesteld in *work-first*-projecten aan de Garst in Winschoten.

Het gaat er bij deze projecten niet juist aan toe.

Het heeft weinig zin de misstanden aan de Garst bij de werkleiders of bij hun meerderen aan te kaarten.

We worden aangezien voor maatschappelijke mislukkelingen en alles wat voor ons maar zonder ons wordt uitgebreed, hebben we maar te slikken.

Vandaar dat we ons met een zwartboek tot de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders richten.

We steken hiermee onze nek uit.

We zijn er van overtuigd dat we namens nog veel meer jongeren spreken. Maar niet iedereen durft zijn/haar klachten naar voren te brengen.

We hopen dat u initiatieven ontplooit waarmee de *work-first*-projecten aan de Garst voor de betrokken jongeren dragelijker worden.

Inleiding

Het zal u bekend zijn dat het recht op een uitkering bij jongeren de laatste jaren stevig aan banden is gelegd. Gesteund door de meeste politieke partijen is de overheid van mening dat jongeren die niet meer op school zijn en geen baan hebben via projecten moeten worden getraind in arbeidsdiscipline. Wie zich meldt voor een uitkering wordt doorgaans afgewezen. Men komt dan in zo'n project terecht. De inkomsten bestaan dan uit een bedrag van ongeveer 200 euro per maand. Daarvan kan een jongere zich niet eens behoorlijk voeden, kleden en huisvesten. De projecten leiden verder tot de misstanden en uitwassen waar dit zwartboek over gaat.

De gemeente Oldambt wordt onder andere gekenmerkt door een structureel tekort aan betaalde banen. Bij tijd en wijle komt er wel weer eens een politicus in het nieuws met de zoveelste oplossing voor dit tekort. Maar na kortere of langere tijd blijken dat helemaal geen oplossingen te zijn. De plannen sterven een stille dood.

Het is begrijpelijk dat dit soort plannen geen kans van slagen heeft. De schuld voor werkloosheid wordt immers eenzijdig bij de werkloze gelegd. Men vindt dat wanneer de overheid de werkloze maar stevig genoeg aanpakt en onder druk zet, die werkloze ook wel een betaalde baan accepteert. Men gaat uit van onwil bij de werkloze. Maar dat is niet het probleem. Mensen die een beetje gezond in het leven staan, willen van uit zichzelf wel zinvol werk doen. Het probleem is het gebrek aan banen.

Er is ook geen gebrek aan werk. Er wordt ontzettend veel werk niet gedaan omdat de overheid zegt daar geen geld voor te hebben. Ook in Oldambt wordt er fors bezuinigd op personeel in dienst van de gemeente. In feite is er voor iedereen zinvol werk voorhanden.

De gemeente Oldambt loopt op het gebied van werken en uitkeringen geheel aan het lijntje van de landelijke overheid. Al voor de gemeentelijke herindeling is er in het werkgebied van de toenmalige Intergemeentelijke sociale dienst Oldambt gestart met *work-first*-projecten.

Work-first heeft in het hele land volkomen terecht een zeer negatieve bijklank gekregen. Daarom gaan sommige politieke partijen in Oldambt de term *work-first* maar liever uit de weg. Ze noemen het dan "Oldambt werkt". Maar "Oldambt werkt" is *work-first*, niet meer en niet minder. En de slechte reputatie

die *work-first* inmiddels in heel het land heeft opgebouwd, wordt ook in de gemeente Oldambt volledig waargemaakt.

Daarover gaat dit zwartboek.

De officiële doelstelling van *work-first* voor jongeren in Oldambt.

Zoals de naam al zegt wordt met *work-first* werk op de eerste plaats gezet. Het is heel opvallend dat er nooit wordt bijgezegd wat op de tweede en volgende plaatsen komt. Het is in ieder geval duidelijk dat het niet de bedoeling is een redelijke beloning voor gedane arbeid te geven.

Blijkbaar stellen de beleidmakers zich voor dat jongeren die te lamelendig zijn om te werken, getraind moeten worden in arbeidsdiscipline. Hoe dat gebeurt kunt u verderop lezen.

Over het algemeen wordt het werkleeraanbod, zoals dat in het kader van *work-first* wordt aangeboden, gezien als een recht dat een jongere zou hebben. Jongeren die van dit recht gebruikmaken, worden verder op weg geholpen naar een vaste baan.

De gemeente Oldambt gaat uit van een breed werkleeraanbod. In theorie kan er van alles aan jongeren worden aangeboden. Het aanbod wordt, alweer in theorie, afgestemd op de persoonlijke omstandigheden van de jongere. Tot dat aanbod kan zelfs een zogenaamde vaste baan behoren. Dat wil zeggen dat de jongere voor vast bij een ondernemer werkt. Uiteraard niet voor loon, maar voor een uitkering van slechts 200 euro in de maand. De ondernemer kan in zo'n situatie dan ook nog eens subsidie ontvangen.

Er zijn ook andere mogelijkheden, zoals sollicitatietrainingen en andere cursussen. Voor jongeren met problemen of gezondheidsklachten kunnen hulpverleningsinstanties worden ingeschakeld.

In de praktijk voldoet de gemeente Oldambt lang niet aan deze officiële doelstelling.

De praktijk van *work-first* voor jongeren in Oldambt.

Geheel in overeenstemming met het landelijk beleid worden jongeren die zich melden voor een uitkering in de meeste gevallen door gestuurd naar het *work-first*-project aan de Garst in Winschoten. Dat geldt dus ook voor jongeren uit bijvoorbeeld Nieuwolda. Hoe ze 's ochtends op tijd vanuit Nieuwolda in Winschoten belanden, moeten ze zelf maar uitzoeken. Met openbaar vervoer lukt dat in ieder geval niet. Nu zal het voor veel jongeren geen probleem zijn om de fiets te pakken. Maar hoe zit het voor jongeren met gezondheidsklachten? Ook die moeten maar zien hoe ze er komen!

Er wordt, in tegenstelling tot het officiële beleid, überhaupt geen rekening gehouden met gezondheidsklachten, of die nu van lichamelijke of psychische aard zijn. Toiletbezoek onder werktijd is uit den boze. “Moet je wat vaker naar het toilet omdat je de ziekte van Crohn hebt? Niks mee te maken. Doorwerken!”

Er wordt ook niet gekeken naar persoonlijke omstandigheden. Iedere jongere wordt gewoon in een voorop bedacht systeem geperst. Jongeren die helemaal geen interesse hebben in schilderwerk worden toch aan het schilderen gezet.

Training in arbeidsdiscipline staat voorop. En hoe gebeurt dat? Niet door zinvol werk aan te bieden. Zo staan jongeren aan de Garst urenlang kozijnen te schuren. Vervolgens worden de kozijnen in de verf gezet. En dan begint men weer van voor af aan met het afschuren van de verf. Met als resultaat niet alleen een steeds kleiner wordend kozijn maar vooral een jongere die zich gefrustreerd en vernederd voelt. Waar doe ik het voor?

De sfeer aan de Garst wordt gekenmerkt door spanning en constante intimidatie. De zogenaamde werkleiders voelen zich huizenhoog boven de jongeren verheven. Ze voelen zich zelfs boven de ouders van de jongeren verheven. “Thuis krijg je voeding, hier krijg je opvoeding”. Een uitspraak van een werkleider die boekdelen spreekt. Toen de betreffende jongere een dag later de werkleider vertelde dat zijn moeder een afspraak met hem wilde om eens over deze uitspraak te praten, zag hij de bui al hangen. Hij bood omstandig excuses aan.

Maar krijgen de jongeren “opvoeding” aan de Garst? Is het laten uitvoeren van volslagen zinloos werk “opvoeding”?

Bij het minste geringste worden de jongeren bedreigd met het korten op hun uitkering. Maar wordt er ook daadwerkelijk gekort? Dat is tot nu toe eigenlijk maar van één persoon bekend. Het is onduidelijk of deze korting heeft plaats gevonden op basis van een beschikking. Duidelijk is wel dat het vele dreigen met korten de sfeer verpest. Verder laat het vele dreigen en niet uitvoeren zien dat er weinig gronden zijn om te korten. De werkleiders zijn zich daar terdege van bewust.

De werkleiders zijn ook niet consequent in hun opstelling. Aan de ene jongere wordt het houden van een rookpauze toegestaan, aan de andere niet. Overigens houdt de werkleiding zelf aan de lopende band eet- en rookpauzes.

Een aantal werkleiders speelt voor psycholoog, terwijl ze geen enkele scholing op dat gebied hebben. Jongeren met reële problemen, bijvoorbeeld ADHD, krijgen echter geen enkele begeleiding op dat vlak.

Er bestaat wantrouwen wanneer het om sollicitaties gaat. Het komt voor dat iemand een positief gevoel over een sollicitatiegesprek heeft, terwijl na contact tussen de werkleiding en de werkgever blijkt dat het gesprek geen resultaat oplevert. Er zijn jongeren die zich afvragen of het niet de bedoeling is bepaalde jongeren vast te houden aan de Garst.

Een geheel andere vraag is: hoe zijn de concrete arbeidsomstandigheden? Terecht hebben de vakbonden de afgelopen decennia afgedwongen dat werknemers niet aan een ongezonde arbeidsomgeving moeten worden blootgesteld. Maar dat schijnt aan de Garst voorbij te zijn gegaan. Er zijn klachten over een slechte lucht en veel stof.

Onze klachtenlijst

Constate dreigingen met kortingen

Het personeel is niet geschoold

Het tellen van de WC-gangen

Onze foto's hangen met burgerservicenummers in het openbaar

Beledigende commentaren

Lege beloftes

Het kantoorpersoneel speelt voor psycholoog

De werkleiders houden vaak pauze

Toepassen kleutermethoden (iemand moet de hele tijd aan een tafel voor een raam zitten zodat de werkleiding hem goed in de gaten kan houden)

“Ik vind het op de Garst niks voor mij omdat ik geen schilder, timmerman, et cetera wil worden, ik zit hier dus eigenlijk voor niets”

De werkmeesters nemen de mensen in de zeik die hier een uitkering krijgen

bijvoorbeeld: “Je bent te dik”, “ah dikke”, wordt er dan gezegd

Ze dreigen steeds de uitkering stop te zetten/te korten

Je doet alle dagen hetzelfde werk zonder afwisseling

bijvoorbeeld: Je zit twee maanden bij een deur te krabben

Het vele koffiedrinken in het kantoor door de werkleiding

Het ongegeneerd zitten eten door de werkleiding om 12.00 terwijl wij om 12.30 gaan eten

De stofvorming moet minder

Er is commentaar op piercings en tatoeages

Iemand van Chinese afkomst wordt door de werkleiding aangesproken met “Hei, loempia”

“Ik raad je aan om te sparen voor later”, zegt een werkleider

Waarvan? Van mijn 200 euro?

Ik wacht al langer dan een maand op een reiskostenvergoeding

“Ben je homo?”, wordt mij door de werkleiding gevraagd omdat ik ringetjes in mijn oren heb

Ik moet om kwart over zeven aanwezig zijn en moet maar zien hoe ik dat red vanuit Drieborg

Zelfs bij mooi weer is er een verbod om buiten te eten of te drinken

“Ik krijg commentaar op hasjgebruik in mijn eigen tijd. Er wordt mij verteld dat ik niet voor vast werk in aanmerking kom zolang ik in mijn eigen tijd wel eens een jointje rook. Dat gebeurt nota bene door een werkleider die zelf verdacht wordt van het in bezit hebben van een wietplantage”

Bij kleine onenigheden wordt meteen met korten bedreigd of met stopzetten van de uitkering

Je krijgt geen vrij als je naar de dokter moet

Je krijgt maar één dag in de maand vrij

Gezeik over uiterlijk aanpassen naar hun kop

Buiten niet eten of drinken

De werkmeesters roken onder werktijd

Gezeik over wc-gebruik

Ongelijke behandeling, bijvoorbeeld de één mag roken, de ander niet (hout wel, schilder niet)

NAAM	HANDTEKENING
Harm Jan Postma.	
markt sintergraven	markt sintergraven
Jennifer van Rote	
	Marco Pelsma
JAN Woldhuis	
Shamal Ahmed	

NAAM	HANDTEKENING
GREGORY	<u>G. Principi Ady</u>
Joyce	Jr.
Roy	<u>Roy</u>
Niels	<u>Niels</u>
Sander	<u>Sander</u>
Stoyan	<u>Stoyan</u>
Patrick.	P. Drenth.
Maik	<u>Maik</u>